

Mezigenerační dialog v MVK

říjen 2012
Chrudim

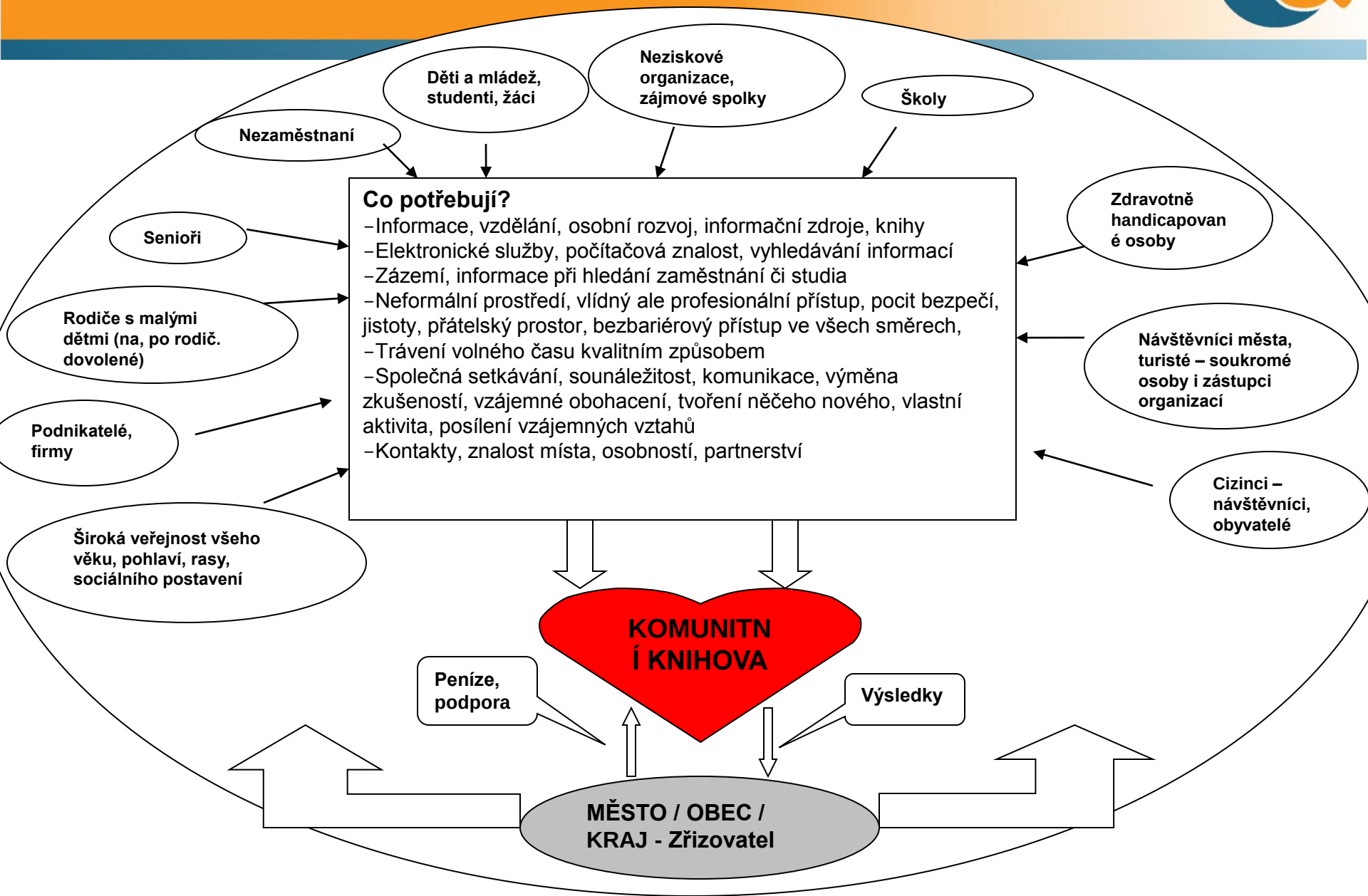
Mgr. Kateřina Janošková

Masarykova veřejná knihovna Vsetín obrazem

- tradiční role knihovny – je ZÁKLADNÍ
pečujeme o ni a respektujeme ji
 - půjčování knih
 - informační rovina
- dnes tradiční role knihovny nestačí
- knihovna – nejen jako půjčovna, ale jako místo pro celoživotní vzdělávání
- komunitní role knihovny
 - realizována zejména díky projektům

Schéma komunitní knihovny v komunitě

- senioři a společnost
 - znevýhodněná skupina (ale: Národní program přípravy na stárnutí – společnost stárne a začíná si to uvědomovat)
 - „důchodce“ vnímán spíše negativně (ale: všichni milujeme své babičky a dědečky)
 - senioři v MVK
 - tvoří cca 30% našich uživatelů
 - jsou vděční čtenáři i účastníci akcí
 - dobře se s nimi pracuje
- Všechny informace v metodice

Počet 65letých a starších již v roce 2008 převyšoval počet dětí, to však zatím není významné. V roce 2060 bude počet starších lidí převyšovat počet dětí již dvojnásobně. Zatímco v roce 2008 byl počet dětí třiapůlkrát vyšší než počet velmi starých lidí (80+) v roce 2060 bude tento počet již vyrovnán

Národní program přípravy na stárnutí

Senioři

- děti a společnost
 - děti a mládež představují nedílnou a dynamicky se rozvíjející složku obyvatel
 - v knihovně tvoří děti do 15ti let cca 20% reg.čt.
 - „Řada světových průzkumů definovala v posledních letech soubor vlastností, které svému nositeli umožňují v naší civilizaci úspěch a „šťastný život“. Velmi přesvědčivě v nich vyšlo pět vlastností (nazývaných Big Five, čili Velká pětka): ***intelligence, svědomitost, otevřenost, citová stabilita a přátelskost.***“

- „Trvale roste význam majetku a náplně volného času podle zájmů a koníčků. Naopak klesá především význam „být užitečný druhým lidem“, ale také význam míru, životního prostředí a veřejně prospěšné činnosti. Klesá také význam demokracie jako důsledek zkušeností s naším politickým systémem, politickou kulturou a pozicí občana v tomto systému.“

Koncepce státní politiky pro oblast dětí a mládeže na období 2007-2013

1. projekty zaměřené **na seniory jako klienty**
(kurzy PC, Trénování paměti, ZŽS atd.)
2. projekty zaměřené **na seniory jako partnery**
(projekt OSF – spouštěč, tým dobrovolníků...)
3. projekty **tvořené společně se seniory**,
přesahující seniorskou populaci – senioři
dobrovolníci, spolupracovníci knihovny

1. „neformální“ – knihovna jako „komunitní centrum“

Tři dětské sídlištní knihovny – Luh, Trávníky, Rokytnice a K klub – přicházejí sem po škole, píší úkoly, doučují se, povídají si, jsou na internetu, hrají hry, rozprávějí s knihovnicí/kem, občas si i půjčí knížku 😊

2. „formální“ – spolupráce se školami, programy

Práce s dětmi mládeží v MVK

1. aktivity organizované knihovnou se záměrem mezigeneračního propojení
 - děti i senioři vystupují partnersky
2. aktivita vychází od aktivních dobrovolných seniorů
 - senioři jsou „lektoři“, děti jsou zapojovány
 - funguje nejlépe u dětí malých – předškolní a první stupeň
3. aktivita vychází od mladých lidí, dětí – prozatím spíše vize (K klub – místo ve vsetínské knihovně, kde se scházejí mladí - vize: mladých dobrovolníků pro knihovnu „fungující tým“ 13+)
 - účast na společných čteních
 - výuka seniorů práci na PC – seniory
 - donáška knih

Mezigenerační setkání při společném tvoření

1. organizováno klubem seniorek Tilia
v dětské knihovně Luh především během prázdnin – se
čtením (projekt „Prázdninová knihovna“)
2. rukodělné aktivity během roku -organizováno knihovnou
v K klubu cca 1x měsíčně

pedig, malování na kameny, zdobení triček, drátkování,
záložky, zpracování různých materiálů, nabídka literatury
k tématu

Tvořivé dílny v knihovně

Tvořivé dílny v knihovně

Tvořivé dílny v knihovně

Tvořivé dílny v knihovně

Tvořivé dílny v knihovně

setkání, kde se dobře propojují generace,
předává se zkušenost, vzpomínky,
dovednosti, zvyky, obyčeje a tradice

- Valašské Vánoce
- Valašské Velikonoce
- Valašský Betlém
- Tříkrálový karneval

Kulturně společenská setkání

Kulturně společenská setkání

- MVK podpořila vznik seniorského klubu při dětské knihovně Luh
 - při setkání schůzek seniorů jsou v knihovně přítomné i děti (prázdniny)
 - zvuková knihovna umístěna v dětské knihovně
 - Generační propojení
 - Na setkání starších slabozrakých občanů často vystupují dětské soubory
- děti jsou v kontaktu se seniory...

Tvořivé dílny v knihovně

- dobrovolnický tým seniorů při knihovně pořádá pravidelné cyklovyjížďky a turistické vycházky po okolí
 - účastní se i děti, vnoučata

- čtení dětem v mateřských školách ve Vsetíně - dochází zde dobrovolník senior p. Zbranek
- společná veřejná čtení v knihovně – účastní se třídy ZŠ, SŠ (témata – svátky či období v roce, dobrodružství atd.)
čtou senioři dobrovolnického týmu při knihovně
- čtení spolku Tilia v dětské knihovně Luh – většinou doplněno tvořivou činností (prázdniny)

Tvořivé dílny v knihovně

- získávání dobrovolníků
- osobní komunikace, důvěra – zpětná vazba
- senioři šíří kladné PR po městě o MVK
- senioři jako lektori, průvodci v tvořivých dílnách, čtení pro děti, vedou aktivity na dětských odděleních
- senioři přivádějí děti s sebou (noví čtenáři)

Co funguje v MVK

1. schůzky seniorského týmu v knihovně (tým 5 seniorů + tým 4 knihovníků – funkční tým) – stabilní a systémová struktura, schází se cca 5x ročně, spoluutváří programy knihovny
2. projekt SenSen (Senzační senior) – utváření „národní kroniky“ ve spolupráci s Nadací Konto Bariéry, Národním muzeem a Microsoftem
 - největšího archív malých i větších událostí osobního, místního i celospolečenského významu
 - dokumentování pamětí týmem seniorů
 - **Druhý život dětské knihy** - projekt využívá aktivních seniorů-dobrovolníků k organizaci sbírek literatury pro děti a mládež (www.sensen.cz)
3. Virtuální univerzita 3. věku – spolupráce se Zemědělskou univerzitou v Praze (www.e-senior.cz)
4. Akademický rok pro seniory (od r. 2007)
 - Tematické moduly (Region, PC, Cestování s literaturou, Zdravý životní styl, Trénování paměti atd.)
5. PC kurz „Senioři komunikují“ - týdenní počítačové kurzy (financováno Nadací Livie a Václava Klausových, Nadací ČS)

6. Zvuková knihovna a kluby

- zvuková knihovna – schůzky klubu SONS, společná setkání s veřejností, besedy
- Senior klub v dětské sídlištní knihovně – připravuje a organizuje senior – dobrovolník - besedy na různá témata, promítání
- schůzky dámského klubu v dětské sídlištní půjčovně – společné čtení, společné tvoření (o prázdninách s dětmi)
- spolupráce s dalšími seniorskými kluby ve městě – některé společné aktivity

7. Senioři dobrovolníci

- v knihovně – balení knih (paní Marie, paní Růženka)
- v mateřském centru – hlídání dětí
- příležitostně: Knihovnický happening, prezentace na seminářích – dle potřeby

Co funguje v MVK

8. téma senioři – téma knihovny

- Seminář o práci se seniory v knihovnách I,II (2009 a 2011)
- Společný seminář a setkání knihovníků seniorů (spolupráce se SKIP)

9. zpracována metodika práce se seniory v rámci projektu – výstup projektu Rozmanitost nás spojuje

- **Mládež 13+**
 - Tým mladých dobrovolníků
 - Komiksový koutek
 - Aktivizace mladých
- **Mezigenerační propojení**
 - Více důrazu na spolupráci – návrhy, čím se mohou vzájemně obohatí
 - Děti - senioři
 - Mládež - senioři

Experimentální univerzita pro prarodiče a vnoučata

- mezigenerační vzdělávací projekt
- umožňuje vnoučatům (6 -12 let) a prarodičům společné studium na akademické půdě
- spolupráce s VŠ
 - Matematicko-fyzikální fakulta UK
 - Lesnická fakulta ČZU
 - Přírodovědecká fakulta UK

- tým prarodič-vnouče si vzájemně pomáhají a radí
- role poradců, seznámení se zajímavými obory (možná budoucí profese)
- přednášky 1x měsíčně (sobota) – VŠ pedagog
- rozšíření obzorů a upevnění vzájemných vztahů

- do prvního běhu oboru „Astronomie“ bylo přijato ve šk.roce 2004/2005 padesát dvojic
- program přednášek a setkání vypadá následovně:

17.10. 2009	Souhvězdí, otočná mapa oblohy
14.11. 2009	Konstrukce vlastního dalekohledu
12.12. 2009	Staroměstský orloj- vánoční exkurze
23. 01.2010	Co můžeme vidět na obloze?
27.02. 2010	Exkurze na hvězdárnu Petřín
27. 03. 2010	Orientace a použití GPS
24.04. 2010	Konstrukce vlastních slunečních hodin
22.05. 2010	Exkurze na hvězdárnu Ondřejov

- po skončení prvního školního roku se konal letní tábor na Lidové hvězdárně v Úpici
- dopoledne to byly filmy a přednášky, odpoledne vycházky a večer pozorování noční
- oblohy hvězdářským dalekohledem; Na závěr se konala astronomická olympiáda

„Zajímavosti z přírodních věd“ na Přírodovědecké fakultě UK ve šk.roce 2008/2009

- 18.10. 2008** **„Ekologická stopa“**- RNDr. Tomáš Matějček
- 22.11. 2008** **„Povodně a změny v krajině“**- RNDr. J. Langhammer, Ph.D.
- 13.12. 2008** **„Vítr, tornáda, hurikány“**- RNDr. Ivan Sládek, CSc.
- 24.1. 2009** **„Co mohu udělat pro svou planetu?“** RNDr. Martin Braniš, CSc.
- 21.2. 2009** **„Jak pozorovat neživou přírodu?“**- RNDr. D. Matějka, CSc.
- 14.3. 2009** **„Není voda jako voda aneb jakou vodu pijeme?“** RNDr. Datel
- 18.4. 2009** **„Jak dojet tramvají k moři?“** - Doc. RNDr. Katarína Holcová, CSc.
Po přednášce následuje vycházka, balíčkový oběd s sebou.
- 16.5. 2009** **„Vyšehrad – proměny krajiny v Praze“**- Doc. RNDr. Ivan Bičík
Po přednášce následuje vycházka, balíčkový oběd, blok, pastelky, fotoaparát, případně dalekohled s sebou.
Po slavnostním ukončení kurzu se pokloníme českým velikánům na **Slavíně**.

„Zajímavosti z egyptologie“ spolupráce s Filozofickou fakultou UK a Českým Egyptologickým ústavem ve šk.roce 2010/2011

16.10. 2010	Mgr. Renata Landgráfová, PhD“ Životy starých Egyptánů
13.11. 2010	Prof.Dr.Břetislav Vachala, CSc.: Staroegyptská kniha mrtvých
11.12. 2010	Prof.Dr.Ladislav Bareš: České výzkumy v Abúsíru
15. 01. 2011	Dr. Jiří Janák, PhD: Bohové ve starém Egyptě
19. 02. 2011	Dr. Katarína Arias: Pohřeb a pohřební rituály
19. 03. 2011	Mgr. Veronika Dulíková: Hrobky vysokých hodnostářů ve starém Egyptě
16. 04. 2011	Doc.dr. Jaromír Krejčí: Architektura Egypta
14. 05. 2011	Dr. Květa Smoláriková: Cizinci v Egyptě

Ve školním roce 2011/2012 běží Experimentální univerzita opět na MFF UK a tentokrát jsou to „Zajímavosti z meteorologie a klimatologie“

22. 10. 2011 Doc. RNDr. Tomáš Halenka, CSc., Mgr. Nad'a Zíková: Jak a proč fouká vítr
12. 11. 2011 Mgr. Michal Žák: Jak vzniká předpověď počasí
10. 12. 2011 Mgr. Barbora Kliková, Mgr. Martin Motl: Co všechno musí meteorolog měřit a pozorovat (exkurze na meteorologickou stanici Praha-Libuš)
21. 01.2012 RNDr. Eva Holtanová, Ph.D.: Jak to, že není podnebí na Zemi všude stejné?
18. 02.2012 RNDr. Petr Pišoft, Ph.D.: Proč se klimatologové zabývají oceány?
10. 03. 2012 Doc. RNDr. Jaroslava Kalvová, CSc.: Vývoj klimatu na Zemi aneb Cesta do pravěku
14. 04. 2012 Mgr. Katka Zemánková, Ph.D.: Proč nedýcháme čistý vzduch
12. 05. 2012 RNDr. Aleš Raidl, Ph.D.: Chaos a krása na příkladech z meteorologie a klimatologie

Ve školním roce 2011/2012 běží Experimentální univerzita opět na MFF UK a tentokrát jsou to „Zajímavosti z meteorologie a klimatologie“

22. 10. 2011 Doc. RNDr. Tomáš Halenka, CSc., Mgr. Nad'a Zíková: Jak a proč fouká vítr
12. 11. 2011 Mgr. Michal Žák: Jak vzniká předpověď počasí
10. 12. 2011 Mgr. Barbora Kliková, Mgr. Martin Motl: Co všechno musí meteorolog měřit a pozorovat (exkurze na meteorologickou stanici Praha-Libuš)
21. 01.2012 RNDr. Eva Holtanová, Ph.D.: Jak to, že není podnebí na Zemi všude stejné?
18. 02.2012 RNDr. Petr Pišoft, Ph.D.: Proč se klimatologové zabývají oceány?
10. 03. 2012 Doc. RNDr. Jaroslava Kalvová, CSc.: Vývoj klimatu na Zemi aneb Cesta do pravěku
14. 04. 2012 Mgr. Katka Zemánková, Ph.D.: Proč nedýcháme čistý vzduch
12. 05. 2012 RNDr. Aleš Raidl, Ph.D.: Chaos a krása na příkladech z meteorologie a klimatologie

Letní tábory

V roce 2007 se konal vzrušující letní tábor v Josefově dole v Jizerských horách **pod odborným vedením lesního pedagoga Ing.Karla Pokorného a místních lesníků, kteří děti učili sázet stromky, seznamovali je s těžbou dřeva a chovem zvěře.** Na závěr opět proběhla lesnická olympiáda.

V roce 2008 vnoučata i prarodiče **sbírali houby** pod odborným dohledem jednoho z největších českých mykologů, RNDr.Františka Kotlaby na houbařském táboře v Soběslavi. Na závěr se uskutečnila houbařská olympiáda a pan Dr.Kotlaba strhával nemilosrdně body i za jen trochu nepřesné druhové jméno houby!

Nádherné prostředí Národního parku Česko-Saské Švýcarsko se stalo v srpnu 2009 dějištěm letního tábora určeného 48 prarodičům a vnoučatům - **absolventům geologie a geografie** Experimentální univerzity na Přírodovědecké fakulty UK.

Přednášky geografa RNDr.Miroslava Marady,Ph.D. a **výlety po naučných stezkách, skály, soutěsky a skalní města na české i saské straně národního parku** se stala cílem jejich putování.

Egyptologický tábor do Jestřebích hor, kde se učili tančit egyptské lidové tance, vyrábět si oděvy z papyru, resp. krepového papíru, měnili se v mumie pomocí toaletního papíru a vykradače hrobek, zkrátka si hráli na život ve starém Egyptě.

„S babičkou a dědou to vůbec není nuda,
naopak, dá se s nimi zažít skvělé
dobrodružství a dozvědět se hodně nového, to
by vám mohla potvrdit spousta vnoučat.
A hlavně jim netvrdte, že na vysokou školu se
dá jít až po maturitě, děti z Experimentální
univerzity by vám to stejně nevěřily“.

Děkuji za pozornost

Masarykova veřejná knihovna Vsetín

www.mvk.cz

tel.: 575 755 155

mvk@vs.inext.cz